

„скопски“ и бугарски историчари, но сè што сфатила е дека меѓу двете историски школи има непремостливи разлики. Таа се почувствувала повикана да ја осуди исклучивоста на спротивставените страни: Мисирков бил „етнички идеолог и втемелувач на македонскиот јазик“ за едните, а „национален предавник и орган на српската пропаганда“ за другите, што ја уверило дека „македонците работи ниту се претставени, ниту се сфатени онака како што навистина треба да се претстават и сфатат“.

Значи, водена од оваа благородна помисла, авторката се обидела да застане на средината и, *sine ira et studio*, да фрли светлина на проблемот. И така, освен Мисирков-втемелувачот и Мисирков-предавникот, го добивме и третиот Мисирков, според Ангелопулу, оној вистинскиот. Пред нас е еден храбро демитологизиран Мисирков, човек со српско образование, можеби агент на српската политика за „дебугаризација“ на Македонија, кој (истовремено и наспроти претходно) зборувал за бугарството на населението во Македонија и, особено во Кишинев, дејствувал јасно про-бугарски. Веројатно збунет од напоредното служење на две пропаганди, овој Мисирков немал јасна претстава што

е, та иако едно време се оптоварувал со призрачни македонистички идеи, сфатил дека тоа не е многу мудро, ниту исплатливо, па навреме се откажал од нив. проблемот е што „некои“ тоа не го сфатиле, та све, и цел еден век подоцна, сè уште „одбиваат да сфатат“.

Тоа би било отприлика сè што во моментот би можело да се каже за делото на Ангелопулу, со кое уште еднаш, на маестрален начин, сме потсетени дека од погрешни премиси, без оглед на исправноста на доказната постапка и покажаната методолошка вештина, може да произлезе само погрешен заклучок. Она што ќе го изненади читателот, е дека потписникот на овие редови топло ја препорачува книгата за превод: овој, ваков Мисирков заслужува – и дури бара! – долг, сериозен и аргументиран одговор од нашите специјалисти за овој период. Ним треба да им биде дадена можноста не само да спорат, туку од своја страна да ги „демитологизираат“ премисите на Ангелопулу. Но, ако книгата се преведе, а одговорот изостане, од оваа книга може да произлезе само штета.

Војслав Сараќински

ГЛАСНИК – СПИСАНИЕ НА ИНСТИТУТОТ ЗА НАЦИОНАЛНА ИСТОРИЈА, год. 48, бр. 1-2, стр. 316, Скопје 2004

Списанието „Гласник“, во издание на Институтот за национална историја, кое излегува двапати годишно, а следната година го бележи својот 50-ти роденден, во македонската научна мисла се доживува како поопшта публикација што ја пополнува празнината во нашата историска активност. Ова списание на преден план ја презентира историската вистина за нашата национална судбина и осветлува факти и настани битни за пот-

врда на македонскиот идентитет и национална самобитност.

Содржината на овој број на списанието е застапена во 4 рубрики: Статии, Материјали-документи, Полемики-критики и Рецензии-прикази.

Во секоја од овие рубрики ќе се забележи студиозниот приод во разгледувањето на материјата. Кон статиите е приложено и резиме на некој од светските јазичи.

Во првата рубрика „Статии“ се третираат теми што претставуваат издржани и оригинални истражувања во историјата на Античка Македонија, средновековието, новиот век и современата историја на Македонија. Со прашања за античката историја на Македонија се занимава Митко Б. Панов (научен соработник во ИНИ), средновековието е во фокусот на интересот на Маја Ангеловска-Панова (научен соработник во ИНИ), а за историјата на новиот век се забележуваат статиите од авторите: Растислав Терзиоски (научен советник во ИНИ), Кочо Сидоски (професор на Филозофскиот факултет - Скопје), Билјана Ристовска-Јосифовска (научен соработник во ИНИ) и Силвана Сидоровска-Чуповска (асистент-истражувач во ИНИ).

Посебен интерес предизвикуваат статиите за современата историја. Овие статии претставуваат особено значаен и голем придонес во македонската историја. Ваквата исклучителност ја поседуваат следниве научни работници: Тодор Чепреганов (директор и научен советник во ИНИ), Новица Велјановски (научен советник во пензија при ИНИ), Гоко Чакарјаневски (научен советник во ИНИ), Симо Младеновски (научен советник во ИНИ), Лазар Лазаров (професор на Факултетот за правно-политички студии при Европскиот универзитет-Скопје), Надежда Цветковска (научен советник во ИНИ), Вера Гошева (научен соработник во ИНИ), Ванче Стојчев (професор на Воената академија „Генерал Михаило Апостолски“- Скопје), Илија Дамчевски (капетан во Армијата на РМ) и Оливије Жиле (професор на универзитетот во Брисел).

Во втората рубрика „Материјали-документи“, прилозите на Александар Трајановски (научен советник во

ИНИ) и Јасминка Кузмановска (асистент во ИНИ), Музафер Бислими (научен соработник во ИНИ) и Вера Гошева (научен соработник во ИНИ) не воведуваат илустративно во чинот и формалностите на грамотите, писмата и документите значајни за македонската историја. Некои од нив се дадени во оригинален јазик, но сите се преведени на македонски јазик.

„Полемии и критики“ е насловот на третата рубрика во списанието. Во неа се опфатени критички написи и изнесување на субјективното гледиште. На страниците се јавуваат прилози на Александар Донски и Александар Стојановски.

Рубриката „Рецензии-прикази“ е замислена како збир на пократки прикази (до три-четири страници) во кои подетално и со критички осврт се анализираат монографии, забележителни публикации, каталог на музејска поставка итн. Со ваков пристап се истакнуваат: Тодор Чепреганов (научен советник во ИНИ), Љубица К. Јанчева (асистент во ИНИ), Васил Дрвошанов (професор на Педагошкиот факултет - Скопје), Тони Филиповски, Александар Трајановски (научен советник во ИНИ), Милан Бошковски (научен советник во ИНИ), Фиданка Танаскова и Дарко Стојанов (професор по историја).

Како што може да се забележи од горенаведеното, списанието има за цел да ги обедини напорите на сите што научно се занимаваат со историјата. Списанието се стреми да го презентира гласот на фактите кои ни ги оставила историјата, за јавноста да не ги сфаќа како сува фактографија и беспредметен историцизам.

Елена Перчинкова